

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpatul Rimleanski Alexandr, împotriva sentinței Judecătoriei Orhei (sediul central) din 25 aprilie 2019 și a deciziei Colegiului penal a Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în cauza penală în privința lui

Rimleanski Alexandr xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx.

Termenul de examinare:

prima instanță: 13.07.2018 - 25.04.2019

instanța de apel: 24.05.2019 - 19.06.2019

instanța de recurs: 10.09.2019 - 24.03.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 25 aprilie 2019, *cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, Rimleanski Alexandr, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 325 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ce constituie suma de 100 000 (una sută mii) lei.

În baza art. 90 Codul penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

2. În sentința prima instanță a constatat în fapt că:

Rimleaschi Alexandr la data de 04.04.2018, aproximativ la orele 09:21, fiind la volanul autoturismului său personal de model „Honda” cu n/î xxxxx, ignorând prevederile punctului 47 alin. (1) din Regulamentul Circulației Rutiere, deplasându-se cu viteză excesivă pe traseul R6 Chișinău-Orhei-Bălți, în apropiere de mun. Orhei, prin ce a comis o contravenție prevăzută de art. 236 alin. (3) din Codul contravențional, a fost stopat de către angajații

Inspectoratului Național de Patrulare, Ceașchi Vitalii și Guțu Andrei.

Ulterior, în scopul neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu și neadmiterii inițierii procedurii contravenționale în privința sa, Rimleanski Alexandr, i-a oferit angajatului plutonului Orhei - Telenesti, batalionul nr. 3 al INP, Guțu Andrei, bani în sumă 200 lei, plasând o bancnotă cu nominalul de 200 lei în salonul automobilului de serviciu al acestuia cu n/î MAI 0325, adică în mod real i-a pus la dispoziție mijloace bănești, pentru neîndeplinirea de către persoanele cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpatul Rimleanski Alexandr prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care în temeiul art. 79 Cod penal să-i fie micșorat termenul de probă la 1 (unu) an și amenda în mărime de 500 unități convenționale.

În motivarea cererii de apel, inculpatul a menționat că pentru prima dată a apărut pe banca acuzaților, prin acțiunea sa infracțională el nu a cauzat careva prejudiciu persoanelor fizice sau statului. Regretă și sincer s-a căit în cele săvârșite, iar instanța a ignorat și n-a menționat în sentință respectiva circumstanță ca atenuantă. A solicitat aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, concomitent menționând că nu are posibilitate de a achita amenda aplicată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, apelul inculpatului a fost respins ca nefondat cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că verificând chestiunea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului Rimleanski Alexandr a constatat că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Inculpatul Rimleanski Alexandr a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, sincer s-a căit de cele comise, anterior nu a fost judecat, nu are persoane la întreținere, nu este încadrat în câmpul muncii, astfel instanța de apel a notat că prima instanță a reținut în calitate de circumstanțe atenuante în conformitate cu art. 76 Cod penal căința sinceră, faptul că anterior nu a fost judecat și că a conlucrat cu organele de urmărire penală.

Recunoașterea vinovăției a servit temei pentru judecarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Având în vedere cele reținute, instanța de apel a concluzionat că prima instanță în acord cu prevederile art. 7, 61, 75, 78 Cod penal, a aplicat inculpatului Rimleanski Alexandr o pedeapsă întemeiată și echitabilă, iar careva temeiuri de a casa sentința sub aspectul individualizării pedepsei

penale, nu au fost stabilite.

Abordând argumentele din apelul inculpatului, instanța de apel a menționat că în cadrul cercetării judecătorești nu au fost constatate circumstanțe atenuante excepționale în sensul prevederilor art. 79 Cod penal, în baza cărora să fie stabilită o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de legea penală, or, circumstanțele la care face referire inculpatul și anume că dânsul anterior nu a fost judecat și sincer s-a căit de cele comise, au fost valorificate de către prima instanță în procesul de individualizare a pedepsei penale, în acest sens, urmându-se a se indica că inculpatul a beneficiat deja de reducerea pedepsei în conformitate cu prevederile alin. (8) art. 364¹ Cod procedură penală.

Cu referire la argumentele inculpatului Rimleanski Alexandr precum că prin acțiunile sale nu a cauzat careva prejudiciu persoanelor fizice sau statului, instanța de apel a apreciat că acestea nu pot servi nici cel puțin ca circumstanțe ce ar putea fi luate în considerație în procesul individualizării pedepsei penale, tocmai reieșind din obiectul la care atentează infracțiunea comisă de inculpat, și anume la relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este incompatibilă cu săvârșirea unor fapte de corupere a persoanelor publice sau a persoanelor publice străine, iar din aceste considerente, după cum s-a statuat și în jurisprudența națională, aceste infracțiuni, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discreditează și compromit activitatea acestora.

În acest context, instanța de apel a evidențiat că trebuie să fie respectată prevederea art. 61 Cod penal, conform căruia, pedeapsa care se aplică urmează să atingă scopul de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni de către alte persoane. Potrivit criteriilor de individualizare a pedepsei, la general, nu se exclude aplicarea art. 79 Cod penal și în cazul săvârșirii infracțiunilor din domeniul corupției, însă, este necesar de reținut că potrivit alin. (1) art. 79 Cod penal, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau o pedeapsă mai blândă de altă categorie, numai atunci când în cauză s-au constatat circumstanțe excepționale, care în speța dedusă judecății nu au fost stabilite.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Rimleanski Alexandr prima instanță a aplicat corect criteriile generale de individualizare prevăzute de art. 75 Cod penal, precum și corect a redus limitele pedepsei prin aplicarea alin. (8) art. 364¹ Cod procedură penală, temeiuri legale de casare a sentinței nefiind stabilite.

5. Nefiind de acord cu soluțiile instanțelor de fond, inculpatul Rimleanski Alexandr a declarat recurs ordinar prin care solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel, și aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal

în latura pedepsei complementare sub formă de amendă în mărime de 10-15 unități convenționale.

În motivarea recursului, inculpatul a menționat că:

- soluțiile instanțelor de fond privitor la pedeapsa sub formă de amendă sunt prea aspre;

- înțelege că a fost provocat-instigat de polițistul Guțu Andrei, care era înzestrat pe hainele lui cu camere video care înregistrau discuția, la care instanța de fond a făcut trimitere în sentință, dar în ședința de judecată n-a fost audiată și vizualizată;

- legislația ce guvernează respectiva speță, a fost aplicată diferit în comparație cu alte cazuri similare;

- a fost dus în eroare de către apărător și instanță la acceptarea examinării cauzei în procedură simplificată, întrucât în principiu nu a fost de acord cu învinuirea adusă;

- nu este angajat în câmpul muncii, astfel nu are posibilitatea de a achita amenda aplicată;

- în acea zi se deplasa spre mun. Chișinău ca să aducă acasă în raionul Edineț, satul Gordinești o rudă de la Institutul Oncologic, care era deja externată din spital și aștepta în ograda instituției medicale, care este invalid de gradul I și se mișca doar cu căruciorul. A dorit să facă în acea zi un act de caritate, dar instanțele de judecată nici această circumstanță n-au luat-o în considerare la aplicarea pedepsei penale sub formă de amendă;

- s-a căit sincer de cele săvârșite, a contribuit activ la desfășurarea anchetei și ședințelor de judecată în fond și apel, pentru prima dată a fost atras la răspundere penală, deci fără antecedente penale, nu are sancțiuni contravenționale, toate acestea fiind pe măsură să creadă că instanțele precedente erau în drept să aplice prevederile art. 79 Cod penal și să diminueze mărimea pedepsei cu amendă.

6. Referință asupra recursului declarat a fost depusă de către procuror, pledând pentru inadmisibilitatea ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs, inculpatul nu invocă

niciun temei pentru declararea recursului din cele conținute în prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă în esență, invocă dezacordul cu modalitatea de individualizare a pedepsei penale, motive care se subscriu temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Verificând legalitatea deciziei instanței de apel din punctul de vedere al temeiului de casare invocat de recurent, Colegiul penal constată că această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Sub acest aspect, instanța de recurs evidențiază că potrivit sentinței, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Rimleanski Alexandr, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 325 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 1 an, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ce constituie suma de 100 000 lei.

Conform prevederilor art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pentru perioada de probațiune de 2 ani.

La rândul său, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către inculpat, instanța de apel fără a pătrunde în esența argumentelor invocate, le-a respins prin câteva fraze de ordin general, considerând că soluția primei instanțe este legală și întemeiată.

Analizând motivele care au fundamentat soluția nominalizată, Colegiul penal conchide, că instanța de apel a preluat în mod automat concluziile primei instanțe reținute întru justificarea aplicării pedepsei, însă nu a examinat minuțios argumentele apelului invocate în dezacord cu pedeapsa complementară sub formă de amendă aplicată inculpatului în mărime de 2000 unități convenționale, echivalentul a 100 000 lei.

Așadar, deși în cererea de apel a fost invocat faptul că prima instanță la aplicarea pedepsei sub formă de amendă într-un quantum atât de exagerat nu a ținut cont pe deplin de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, potrivit cărora limitele de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă urmează a fi reduse cu o pătrime, și de prevederile art. 79 Cod penal, care prevăd posibilitatea aplicării unei pedepse sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie, instanța de apel s-a mulțumit să constate că în privința inculpatului aceste prevederi nu sunt aplicabile.

Astfel, din conținutul deciziei recurate nu rezultă motivele pe care se

întemeiază soluția cu privire la aplicarea în privința inculpatului a pedepsei sub formă de amendă în cuantum nominalizat, or, instanța de apel nu a analizat în conținutul deciziei adoptate argumentele apelului cu privire la proporționalitatea pedepsei aplicate în raport cu gravitatea faptelor inculpatului și circumstanțele comiterii infracțiunii, faptul că în timpul comiterii contravenției prevăzute de art. 236 alin. (3) Cod contravențional, inculpatul se grăbea să ajute o persoană grav bolnavă, care nu se putea deplasa de sine stătător, pentru a o transporta de la spital la domiciliul acesteia.

Mai mult, Colegiul penal reține ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu privire la faptul că soluția adoptată de instanța de apel în speța dedusă judecătii este diferită de alte soluții întâlnite în practica judiciară, când pentru infracțiuni asemănătoare, au fost aplicate pedepse mai blânde.

Cu referire la acest segment, Colegiul penal menționează, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o *pedeapsă echitabilă*, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, în conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei, însă la caz instanța de apel nu a argumentat necesitatea aplicării în privința inculpatului a unei pedepse complementare într-un cuantum atât de exagerat prin prisma asigurării realizării scopului legii penale.

Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

O pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Având în vedere cele sus menționate, Colegiul conchide că erorile de drept constatate supra se încadrează în cele prevăzute de pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece decizia instanței de apel nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția cu privire la individualizarea pedepsei penale, iar având în vedere că erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate în instanța de recurs, decizia atacată urmează a fi casată parțial, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei în această parte pentru rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest, celelalte dispoziții ale hotărârii atacate urmând a fi menținute.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile constatate mai sus, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Rimleanski Alexandr xxxxx, în propria cauză penală, se casează parțial decizia Colegiului penal a Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei și se dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **05 iunie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

O p i n i e s e p a r a t ă**a judecătorilor Timofti Vladimir și Cobzac Elena**

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală, în cauza penală în privința lui **Rimleanschi Alexandr xxxxx**.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 martie 2020, a fost admis recursul ordinar declarat de către inculpatul Rimleanschi Alexandr xxxxx, fiind casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, în cauza penală privindu-l pe Rimleanschi Alexandr xxxxx, și dispusă rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

2. Am semnat cu respect decizia, dar cu privire la soluția adoptată, ne exprimăm dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece considerăm că recursul ordinar declarat de către inculpatul Rimleanschi Alexandr, urma a fi respins cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019.

3. Având în vedere materialele cauzei, considerăm corectă soluția instanței de apel, prin care apelul declarat de către inculpatul Rimleanschi Alexandr a fost respins ca nefondat, fiind menținută sentința primei instanțe fără modificări.

4. Or, analizând argumentele invocate în recursul ordinar declarat de către inculpatul Rimleanschi Alexandr, privind nemotivarea deciziei în partea pedepsei aplicate de către prima instanță și menținută de către instanța de apel, în privința inculpatului Rimleanschi Alexandr, considerăm că motivele reflectate în recurs și opinia subiectivă a recurentului asupra pedepsei stabilite inculpatului nu constituie în acest sens, temei de intervenire în decizia instanței de apel. Mai mult, instanța de apel respingând apelul declarat, și-a motivat soluția detaliat, iar careva temei de a considera că concluzia instanței de apel este eronată, la caz lipsesc.

Așadar, din materialele cauzei se atestă faptul, că inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal, în acest caz, trebuie luate în vedere, în egală măsură persoana inculpatului și respectiv, reeducarea și reintegrarea socială, cât și dimensiunea fenomenului infracțional și așteptările societății față de mecanismul justiției penale, pentru a realiza o proporționalitate reală între aceste aspecte.

Totodată, menționăm că infracțiunea de care a fost recunoscut vinovat inculpatul, se clasifică ca gravă, astfel instanțele de judecată trebuie să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

Din conținutul părții descriptive a deciziei, la capitolul stabilirii pedepsei inculpatului, instanța de apel a menționat că la stabilirea pedepsei instanța de fond a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 6, 7, 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, respectiv a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Studiind minuțios lucrările dosarului, în raport cu concluziile instanței de apel, considerăm, că instanța ierarhic inferioară, la adoptarea soluției în partea stabilirii pedepsei inculpatului, a ținut cont de toate criteriile de individualizare a pedepsei și corect a stabilit pedeapsa, care este în limitele legii, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, cu aplicarea pedepsei minime, temei de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal, la caz lipsesc, or instanța de apel și-a motivat soluția în acest sens.

Considerăm că recursul declarat de inculpatul Rimleanschi Alexandr nu este motivat, iar argumentele invocate nu constituie temei de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal, care se aplică numai atunci când în cauză s-au constatat circumstanțe excepționale, or instanța de apel just nu a apreciat ca fiind circumstanțe excepționale, faptul că inculpatul anterior nu a fost atras la răspundere penală sau că amenda stabilită este excesiv de mare în condițiile economice din țară, deoarece aceste aspecte apreciate în coraport cu caracterul și gradul prejudiciabil al faptei nu constituie situații sau stări de lucruri, care pot fi considerate ieșite din comun.

Prin urmare, considerăm întemeiate concluziile făcute de instanța de apel, precum că în cadrul cercetării judecătorești nu au fost constatate circumstanțe atenuante excepționale, în baza cărora să fie stabilită o pedeapsă mai blîndă decît cea prevăzută de legea penală, or, circumstanțele la care face referire inculpatul și anume că dînsul anterior nu a fost judecat și sincer s-a căit de cele comise, au fost valorificate de către instanța de fond în procesul de individualizare a pedepsei penale, în acest sens, just s-a indicat că inculpatul a beneficiat de reducerea pedepsei în conformitate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Astfel că, careva încălcări pe care le invocă recurentul nu se regăsesc în speța dată, iar la caz nu este identificată vreo eroare gravă de drept, care ar putea servi drept temei

de casare a hotărârii judecătorești atacate prin prisma temeiurilor de casare prevăzute de lege, iar argumentele recurentului în ce privește aplicarea pedepsei incorecte sunt neîntemeiate, fără a fi indicate erori de drept concrete, ce ar servi temei de implicare a instanței de recurs în soluția adoptată.

Pentru aceste motive am optat pentru respingerea ca inadmisibil a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 iunie 2019, în cauza penală privindu-l pe Rimleanski Alexandr xxxxx.

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena